

Ekosofias Nyhetsbrev

MAJ 2023 – TRETTIFÖRSTA ÅRGÅNGEN

HÖG RISK FÖR 1,5 GRADERS UPPVÄRMNING INOM FEM ÅR

Det är hög sannolikhet att den globala uppvärmningen kommer att passera 1,5 grader inom loppet av fem år. Det framgår i en ny studie utförd av Världsmeteorologiska organisationen, WMO.

Enligt WMO är det 66 procents sannolikhet att den årliga genomsnittliga globala temperaturen under minst ett av åren mellan 2023 och 2027 kommer ligga på mer än 1,5 grader jämfört med förindustriell tid.

Troligtvis kommer även femårsperioden som helhet vara den varmaste som någonsin registrerats, enligt WMO.

– Den här rapporten betyder inte att vi permanent kommer att överskrida 1,5 grader som anges i Parisavtalet, som i sin tur hänvisar till långvarig uppvärmning under många år, säger WMO:s generalsekreterare Petteri Taalas.

– Eftersom vi har en pågående uppvärmning som pekar mot högre temperaturer kan vi vid en El Niño som drar åt samma håll tillfälligt under ett enskilt år passera 1,5 grader, innan jorden varaktigt har värmts upp så mycket, säger Markku Rummukainen, professor i klimatologi vid Lunds universitet.

Risken för att den varaktiga globala uppvärmningen stiger till 1,5 grader under första halvan av 2030-talet uppskattas i dag till 50 procent, enligt Rummukainen.

– Då är inte 1,5 grader längre en tillfällighet under ett enstaka år utan blir det vanliga. Vi ser redan nu allt större klimateffekter med den uppvärmning som vi har nått och dessa ökar med varje ytterligare uppvärmning.

– Det görs mer i klimatfrågan nu än för fem-tio år sedan. Det går dock fortfarande så pass långsamt att vi inte ännu är på väg mot 1,5 grader utan mot en högre siffra, säger Rummukainen.

– Men det finns möjligheter och olika åtgärder för att kraftigt begränsa utsläppen och om genomförandet påskyndas ökar det chanserna att begränsa temperaturhöjningen.

Kombinationen El Niño och de klimatförändringar som människan har skapat kommer att driva de globala temperaturerna in på "okänd mark", varnar Petteri Taalas.

– Det kommer att få långtgående konsekvenser för hälsa, livsmedels säkerhet, vattenförvaltning och miljö, skriver Taalas.

Svt/GP/TT

KLIMATFÖRÄNDRING BAKOM EXTREMVÄRME I ASIEN

Den globala uppvärmningen gjorde värmeböljan över delar av Asien i april minst 30 gånger mer sannolik.

Den slutsatsen drar forskare i en ny sk attributionsstudie från nätverket World Weather Attribution (WWA).

Temperaturer på 40–45 grader noterades i delar av Indien, Bangladesh, Laos och Thailand. Det var minst 2 grader varmare än normalt den tiden på året.

Värmeböljor som skedde en gång per sekel i Bangladesh och Indien väntas nu vart femte år. Värmen som drabbade Thailand och Laos skulle inte ha hänt utan förändringarna, enligt forskarna.

Svt

DAGENS LIVSMEDELSPRODUKTION OHÅLLBAR – DET BORDE ÄNDRAS

Dagens svenska livsmedelsproduktion utarmar både naturen och lantbruksföretagen. Nu krävs det en helt ny livsmedelsstrategi.

Sedan nästan hundra år tillbaka har det svenska jordbruket intensifierats på ett sätt som både utarmar den svenska naturen och gör att lantbruksföretag läggs ner – i dagsläget ett var åttonde timme, i genomsnitt. Det är dåligt för

·EKOSOFIA·

naturkrisen och för livsmedelsberedskapen. Men det går att ändra på det här, enligt en ny rapport från Naturskyddsföreningen och Ekologiska lantbrukarna.

- Regeringen måste nu se över livsmedelsstrategin utifrån dessa parametrar, säger Karin Lexén, generalsekreterare på Naturskyddsföreningen.

Enligt rapporten är det viktigt med välmående ekosystem eftersom det ökar lantbrukets och samhällets motståndskraft mot klimatförändringar. Därför borde regeringen satsa på att bevara och restaurera ekologiska funktioner i landskapet men också på ökad diversifiering i lantbruket och hållbara produktionsmetoder.

MARTIN & SERVERA POÄNGSÄTTER 23 000 LIVSMEDELSPRODUKTER UTIFRÅN KLIMATPÅVERKAN

- Det är våra kunder som har drivit på för att vi bättre ska kunna klimatberäkna deras inköp, säger Emelie Hansson, hållbarhets- och kvalitetschef på företaget.
- Ser man till hela vår värdekedja så kommer över 95 procent av Martin & Serveras klimatpåverkan från produkterna vi säljer. Och ska vi komma åt dessa utsläpp krävs det framför allt två saker. För det första att producenterna arbetar för att minska sin klimatpåverkan, exempelvis genom mer hållbara jordbruksmetoder och minskat matsvinn. Men det krävs också att de som köper varor från oss handlar mer klimatsmart. Och det är alltså det som vi nu ska försöka hjälpa våra kunder med.
- Vi har samarbetat med Consupedia, som byggt världens största databas med hållbarhetsinformation om livsmedel. De har utgått från forskningsinstitutet Rises databas och utifrån den gått igenom hela vårt sortiment.
- Inom jordbruket globalt, som i dag står för någonstans mellan 20 och 30 procent av människans klimatpåverkan, är det inte koldioxid som är det stora problemet, utan i stället metan och lustgas. Så produkter från djur som idisslar ger generellt sett höga utsläpp. Växtbaserade produkter, men även sådant som kyckling, har låga utsläpp. Sedan kan det visserligen skilja sig en del utifrån vilket land som varan kommer ifrån.
- Sen ska tilläggas att klimatpåverkan bara är en av flera hållbarhetsfrågor vi arbetar med. Vi har något som kallas "hållbara val" i vår e-handel, och då inkluderas också andra aspekter såsom biologisk mångfald eller goda arbetsvillkor. Tanken är att detta med klimatpåverkan blir som ett komplement, det vill säga ytterligare en parameter att förhålla sig till.

BRIST PÅ SAMARBETE GER 60 000 ONÖDIGA LASTBILSTRANSPORTER

Brist på samarbete mellan byggtreprenörer och kommuner i Stockholms län innebär att minst 60 000 lastbilstransporter med bortsprängt berg från bygget av nya tunnelbanan fraktas genom Stockholm helt i onödan. Det ger inte bara tiotusentals ton i extra koldioxidutsläpp utan kostar även hundratals miljoner. Det handlar om miljontals ton berg som sprängs ut från de nya tunnelbanetunnlar som nu håller på att byggas ut i alla väderstreck. Men i stället för att återanvändas lokalt som utfyllnad i olika byggprojekt körs det till Upplands Väsby, Vallentuna och Södertälje för att krossas och sen tillbaka till Stockholm.

- Hittills har vi haft ungefär 100 miljoner i extra kostnader för de här transportererna. Vi skulle kunna spara miljardbelopp om vi kunde få till mer av cirkulär och lokal masshantering, säger Niklas Bergman, chef för Förvaltningen för utbyggd tunnelbana till tidningen Mitt i Stockholm.

Förutom bristande samordning är det ett problem att lokala opinioner, exempelvis i Nacka, lyckats stoppa de stenkrossar som man skulle kunna haft där. Detta på grund av befarade störningar.

Ytterligare ett hinder är att myndigheterna de senaste åren har börjat klassificera en större del av bergmassorna som avfall, vilket har gjort det ännu svårare att hantera dem lokalt.

Mitt i Stockholm

157 FÖRETAG STÅR FÖR MAJORITETEN AV INDUSTRIUTSLÄPPEN

Industrin står för omkring två tredjedelar av de globala utsläppen av växthusgaser. Majoriteten av de utsläppen orsakas av färre än 200 företag, enligt en ny rapport.

Det är världsbanken, World Bank Group, som har analyserat multinationella företag och deras utsläpp. Resultatet visar att färre än 200 företag, närmare bestämt 157, står för 60 procent av de globala industriutsläppen när deras leverantörskedjor räknas in i ekvationen.

UPPFÖLJNING SVAG PUNKT I OFFENTLIG UPPHANDLING

Många kommuner och regioner ställer miljö- och klimatkrav i sina upphandlingar. Men enligt en nationell upphandlingsenkät som Upphandlingsmyndigheten genomfört följer alldeles för få upp leveranserna och säkerställer att avtalen hålls.

Det sammanlagda resultatet visar att den offentliga upphandlingen inte bidrar fullt ut till att nå de nationella kvalitetsmålen. Enligt enkäten uppger 81 procent av regionerna att de i hög utsträckning ställer miljökrav, men bara 44 procent anser sig i hög utsträckning följa upp kraven.

– Uppföljningen behöver bli mycket bättre för att säkerställa att leverantörerna lever upp till kraven som ställs, säger Maisa Young, hållbarhetspecialist på Upphandlingsmyndigheten. Att följa upp avtalen är viktigt för att bygga upp ett förtroende för den offentliga affären hos näringslivet.

– En bristfällig analys minskar möjligheterna att ställa relevanta miljö- och klimatkrav som möter verksamhetens mål och behov. Det är också ett missat tillfälle att driva marknaden i en mer hållbar riktning.

NÄRINGSLIVETS KRITIK MOT MILJÖLAGSTIFTNINGEN OBEFOGAD

Den kritik mot svensk miljölagstiftning och miljöprövningsprocesser som framförs av näringslivet saknar grund. Det visar en rapport från Naturskyddsföreningen. Kritiken handlar ofta om orimligt långa handläggningstider vid miljöprövningar och om krångliga regler i miljöbalken.

Men kritiken bygger på svaga och inte sällan felaktiga grunder, menar Naturskyddsföreningen. Ofta lyfts enskilda fall fram där inte hela bilden visas utan där klimatfördelar överdrivs och andra miljöproblem tonas ner.

Något som sällan redovisas vad gäller kritiken mot långa handläggningstider är att de många gånger beror på bristande beslutsunderlag från företagets sida eller om komplexa sammanhang om miljöpåverkan från verksamheterna som behöver redas ut. Något som också utelämnas i kritiken är att det i botten är EU:s lagstiftning, och inte svensk, som komplicerar handläggningen.

– Vår granskning visar att den bild av miljöprövningarna som målas upp stämmer dåligt med verkligheten. Miljölagstiftningen är ett av de viktigaste verktygen vi har för att skydda vår miljö och vår hälsa, säger föreningens generalsekreterare Karin Lexén.

I huvudsak är det svenska systemet med miljölagar och myndighetsprövningar väl fungerande, fastslår rapporten.

SÅ KAN SVERIGE KLIMATANPASSAS:

”RÄCKER INTE MED ATT BARA BYGGA VALLAR”

Effekterna av klimatförändringen blir ett allt större hot mot strandnära bebyggelse. Men än så länge är Sverige dåligt rustat för hur vi ska hantera framtidens utmaningar. Ett nytt forskningsprojekt har undersökt hur planerad reträtt, det vill säga att människan drar sig tillbaka och vattnet får ta plats, kan användas som klimatanpassningsstrategi.

– Än så länge syns effekterna av klimatförändringen i Sverige inte lika tydligt som i andra delar av världen, men översvämningar, stigande hav och erosion kommer att bli ett allt större problem och kräva förberedelse, säger Lisa van Well, forskare vid Statens geotekniska institut, SGI.

– Framför allt i södra delarna av Sverige kommer problemen att börja märkas av alltmer, och bli ett allt större hot mot människor. Därför är det viktigt att vi börjar förbereda oss, säger hon till Miljö & Utveckling.

·EKOSOFIA·

I ett nytt forskningsprojekt har SIG, tillsammans med SMHI, Linköpings Universitet och forskningsinstitutet Rise undersökt hur Sverige skulle kunna använda sig av "planerad reträtt" som klimatanpassningsstrategi.

– Det behövs inte vara hela bostadsområden, utan kan handla om att byta plats på en utsatt ledning eller liknande. Vissa ställen kommer vi inte kunna bo på i all evighet och då måste vi ha strategier för att flytta på oss. Det räcker inte med att bara bygga vallar och förstärka fastigheter, säger Lisa van Well.

OFTA SAMHÄLLESEKONOMISKT LÖNSAMT MED KLIMATANPASSNINGÅTGÄRDER

I de flesta kostnads-nyttoanalyser som genomförts i Sverige och som är kopplade till olika klimatanpassningsåtgärder, är det samhällsekonomiskt lönsamt att utföra de analyserade åtgärderna. Samtidigt har endast ett begränsat antal kostnads-nyttoanalyser gjorts i Sverige.

Det här visar en kartläggning som konsultföretaget Rambolls gjort, på uppdrag av Nationella expertrådet för klimatanpassning.

– Genom rapporten vill vi bidra till att öka kunskapen om, och underlätta arbetet med att ta fram kostnads-nyttoanalyser kopplat till klimatanpassningsåtgärder. Kostnads-nyttoanalyser används sällan som beslutsunderlag för investeringar i dag, säger Therese Sjöberg, ansvarig för rådets sekretariat, i en kommentar. Rapporten innehåller också ett förslag på metoder för hur kommuner och regioner kan göra detta.

STUDIE SLÅR SÖNDER MYTEN OM ELBILAR – DE ÄR RENARE

En studie slår håll på en vanlig myt om att elbilar – att de inte skulle vara mycket renare än bensinbilar om elen de drivs av kommer från fossila bränslen.

Studien slår fast att de är mycket renare ändå.

Den icke-statliga forskningsorganisationen International Council on Clean Transportation (ICCT) har släppt en rapport som jämför utsläppen från elbilar med fossildrivna bilar under hela bilens livscykel.

Inräknat allt från brytningen av råvarorna som behövs till att bygga bilen till dess att den skrotas slår de fast att elbilar står för betydligt lägre utsläpp.

Det gäller även om elen som används för att ladda bilen kommer från fossila bränslen som kol eller olja – vilket spräcker en populär myt om elbilar.

Slutsatsen som dras är att världen behöver ställa om till elbilar så fort som möjligt. Hybridbilar är inte tillräckligt för att nå klimatmålen för transportsektorn, slås också fast i rapporten.

– Förbränningsmotorfordon av något slag kan inte leverera de växthusgasminskningar vi behöver för att leva med klimatförändringarna. Det är ett globalt resultat, därför behöver vi globalt avveckla förbränningsmotorbilar, säger rapportförfattaren Georg Bieker till The Verge.

Dagens PS

NÄRINGSLIVET GASAR PÅ I OMSTÄLLNINGEN TILL LADDBARA TJÄNSTEBILAR

– Jag tror att pengarna har väldigt stor betydelse. För om man skulle gå tillbaka från laddhybrid eller elbil till diesel eller bensindrift så skulle det i runda slängar kosta 2 000 kronor extra i månaden för tjänstebilsföraren. Det blir en hel del pengar på ett år säger Ronny Svensson, VD på tjänstebilsföretaget Ynnor.

Ronny menar också att man som företag inte ska kunna välja diesel- och bensindrivna bilar. Hos många större företag är det bara fossilfritt och gäller. Därför är EU:s beslut att förbjuda försäljning av nya bensin- och dieselbilar heller ingen större stressfaktor för näringslivet.

– Absolut inte. Jag har kontakt med företag som säger att man redan år 2026 kommer att sluta helt med inköp av blöta drivmedel. Man ser inte alls några bekymmer med EU:s beslutsdatum, säger Ronny Svensson.

Sydsvenska Dagbladet

OLJEINDUSTRIN FÅR TA SMÄLLEN

Omställningen mot elbilar går rekordsnabbt globalt. Det visar en ny rapport från Internationella Energiorganet, IEA. I år väntas försäljningen öka med hela 35 procent, enligt rapporten Global Electric Vehicle Outlook.

·EKOSOFIA·

Om prognoserna slår in kommer det att säljas 14 miljoner elbilar i år. Det motsvarar en marknadsandel på 18 procent. Förra året var andelen 14 procent, och 2020 var siffran 4 procent.

IEA–chefen Fatih Birol kallar utvecklingen ”historisk”.

– Elektriska fordon är en av de viktigaste drivkrafterna bakom den nya globala ekonomi som snabbt växer fram, säger han i ett pressmeddelande.

Transformationen av ekonomin sker på någons bekostnad, närmare bestämt oljeindustrins. Om trenden håller i sig kommer övergången till elbilar att minska behovet av olja för bensin och diesel med 5 miljoner fat per dag. För att sätta det i ett sammanhang motsvarar siffran tre gånger den norska oljeproduktionen.

Försäljningen av elbilar går starkt i både Europa och Nordamerika, men det är en helt annan spelare som leder utvecklingen, nämligen Kina. Enligt rapporten säljs sex av tio elbilar nu i Kina.

En oro har varit att det inte finns kapacitet att tillverka batterier för nya elbilar. Enligt rapporten kommer dock existerande och planerade fabriker täcka behovet mer än väl.

Svenska Dagbladet

EL BILLIGARE ÄN DIESEL FÖR TUNGA LASTBILAR

Eldrift av tunga lastbilar har länge ansetts som olönsamt. Men nu visar svensk forskning att det kan vara billigare att köra tunga lastbilar på el än på diesel. När det gäller tunga lastbilar som kör långa sträckor har omställningen från en fossildriven till eldriven fordonsflotta gått långsamt. En av orsakerna är att den rådande uppfattningen är att lastbilarna behöver stora batterier, som upptar så stor lastkapacitet att eldriften inte blir lönsam. Men nu har forskare på Chalmers kommit fram till motsatsen.

– Jag är själv förvånad över resultatet och hoppas att fler åkerier och lastbilstillverkare vågar satsa på elektrifiering nu när vi visat att det kan vara kostnadseffektivt, säger Johannes Karlsson, doktorand i reglerteknik på Chalmers i en kommentar.

FULLT MÖJLIGT ANVÄNDA 100 PROCENT ÅTERVUNNEN ASFALT

Snart börjar tillverkningen av en asfalt som binder mer koldioxid än den släpper ut. Detta med hjälp av en ny teknik som klarar hundra procent återvinning. Det är den förhoppning Skanska har.

– Med den gamla tekniken kommer vi upp i maximalt 40 procent returafalt. Vårt nya verk klarar teoretiskt 100 procent. Just nu ligger vi på runt 70 procent i vissa produkter, men vi testar och lär oss den nya tekniken allt eftersom, berättar Skanskas projektchef Christopher Elofsson Hakola.

Det nya verket har en bättre förbränningskammare som gör att uppvärmningen blir jämnare och skonsammare. Dessutom återcirkuleras luften, vilket gör att värmen kan återanvändas. 75 procent av alla avgaser går tillbaka in i processen. Något som sänker energibehovet med ungefär 25 procent.

– Vi kommer att driva verket med hjälp av fossilfri bioolja, och byta ut delar av bindemedlet bitumen mot ett förnybart biobindemedel, säger Christopher Elofsson Hakola.

FÖRSÄKRINGSBOLAG SVARTLISTAR TVÅ FÖRETAG FÖR BRISTANDE HÅLLBARHETSARBETE

Två företag kommer att nekas försäkring av försäkringsbolaget If om de inte förbättrar sin ESG–prestanda. Det meddelar If som i snart två år har utvärderat sina kunder utifrån miljöaspekter, socialt ansvar och styrning.

If inledde hösten 2021 arbetet med att säkerställa att försäkringsbolagets företagskunder uppfyller de globala hållbarhetskraven enligt FN:s Global Compact. Redan då flaggade If för att det skulle kunna leda till att företag nekas försäkring. När 667 företagskunder nu har utvärderats har ungefär tre procent av kunderna problem med att nå målen, varav två företag kommer att nekas försäkring vid nästa förnyelse, om inte deras ESG–betyg har förbättrats.

·EKOSOFIA·

– Vi har sett ett stort stöd för det här initiativet, både på branschnivå och i vår dialog med kunderna. Våra kunder accepterar fullt ut att det ställs krav och de flesta reagerar positivt, säger Kristine Birk Wagner, head of underwriting på If Industri, i en kommentar.

POLITIKERNA TAR INTE ANSVAR FÖR BYGG- OCH FASTIGHETSSEKTORNS OMSTÄLLNING

Sex av tio svenskar tycker att inte att politikerna tar tillräckligt ansvar för bygg- och fastighetssektorns omställning i en mer hållbar riktning. Det visar en undersökning av Sweden Green Building Council, som årligen tar tempen på svenskarnas kunskap och attityder kring bygg- och fastighetsbranschen.

40 PROCENT BEREDDA BYTA JOBB PÅ GRUND AV KLIMATET

Många unga är beredda att byta eller har redan bytt jobb på grund av hur företag hanterar klimatet och andra miljöfrågor. Det framgår av en undersökning av Deloitte, som frågat 23 000 ungdomar i 44 länder om vad som står högst på listan.

En majoritet, 60 procent, rapporterar att de känt stark oro för klimatet den senaste månaden. 55 procent kollar företagens gröna anseende innan de söker ett jobb och 40 procent har bytt eller planerar att byta jobb på grund av klimatfrågan enligt 2023 Gen Z and Millennial Survey.

De unga oroar sig också för grönmålning. 30 procent granskar företagens miljöpåståenden och deras certifieringar innan de köper varor eller tjänster. Ytterligare 34 procent säger att de planerar att göra det framöver.

Ungefär hälften håller med om att företagen där de arbetar försöker göra något åt klimatpåverkan. Men de tycker också att företagen bör göra mer.

HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN KRÄVER KOLL PÅ DE DOLDA UTSLÄPPEN

Nästa år måste företagen ha koll på sina och sina leverantörers utsläpp. Nu varnar professorn i företagsekonomi Niklas Egels-Zandén för att företagen underskattar problemen – tre fjärdedelar av deras klimatpåverkan ligger i Scope 3, som är företagets indirekta utsläpp, bl a från företagets leverantörer.

EU:s nya standard för hållbarhetsrapportering, CSRD, ställer tuffa på krav företagen att redovisa utsläppen i hela värdekedjan, enligt GHG-protokollet.

Koll på dessa utsläpp är ett måste, om företagen ska leva upp till Parisavtalets mål, vilket kräver halverade utsläpp den närmaste tioårsperioden.

Bland största bolagen på börsen är det bara 38 procent som redovisar utsläppen i Scope 3 och har satt upp mål om halverad klimatpåverkan fram till 2032, visar Hagainitativets ambitionsindex där 128 börsbolag tillfrågats om sitt klimatarbete.

Storbolagen behöver få rutiner på plats så att de kan leva upp till rapporteringskraven som införs vid årsskiftet. Noterade bolag med fler än 500 anställda är först ut och ska redovisa enligt CSRD i hållbarhetsrapporten för räkenskapsår från och med 1 januari 2024 med inlämning 2025. Senare kommer även mindre bolag att omfattas.

Niklas Egels-Zandén, professor i företagsekonomi vid Göteborgs universitet, varnar för att företagen får svårt att nå sina klimatmål.

– Min farhåga är att företagen är optimistiska om framtiden men underskattar problematiken.

EU-PARLAMENTET SA JA TILL FÖRBUD MOT GRÖNMÅLNING

EU-parlamentet röstade nyligen igenom ett förslag som ska göra det olagligt för företag att komma med osanna påståenden om produkters klimatnytta.

Om den nya lagen godkänns kommer företag att kunna bestraffas med böter för "greenwashing".

Förslaget innebär bland annat att miljöpåståenden som används om en produkt i marknadsföringssyfte ska gå att belägga. Det blir även stopp för påståenden som bygger helt på klimatkompensation, såsom koldioxidneutral eller klimatpositiv och användningen av miljömärkning stramas åt. Framöver ska bara märkning som bygger på officiella certifieringssystem eller som

·EKOSOFIA·

fastställt av offentliga myndigheter tillåtas. Lagförslaget ställer också krav på att förväntad livslängd ska framgå.

– Industrin ska inte längre tjäna pengar på att göra konsumentvaror som går sönder så fort garantin gått ut. Konsumenter ska få tydlig information om reparationsmöjligheter och hur mycket de kostar. Produktmärkningarna ska informera medborgarna om vilka produkter som garanterat håller längre. Producenter som tillverkar mer hållbara varor kommer att tjäna på det. Det här är slutet för jungeln av falska miljöpåståenden eftersom bara godkända och välgrundade påståenden kommer att tillåtas, kommenterade den kroatiska parlamentarikern Bijana Borzan.

Som framgick av förra Nyhetsbrevet, har EU:s ministerråd redan antagit förslaget och nu stundar slutförhandlingar om ett skarpt förslag, där även EU-kommissionen medverkar.

CHIPSPRODUKTION INTE FOSSILFRI

I två chipstillverkares marknads kommunikation syns bland annat påståendet "100% fossilfri produktion". I det ena fallet menade anmälaren att "100% fossilfri produktion" är vilseledande då 100 procent betyder samtliga delar av något men påståendet i det aktuella fallet avsåg enbart själva chipstillverkningen i annonsörens fritös, som värms med biogas.

I det andra fallet menade anmälaren att ett påstående om "100% fossilfri produktion" uppfattas omfatta hela produktionsprocessen – från att potatisen odlas och skördas, till själva tillverkningen av chipsen och paketeringen. Påståendet var enligt annonsören begränsat till att enbart omfatta att produktionsanläggningen drivs med fossil energi.

RON finner i båda fallen att påståendet ger genomsnittskonsumenten ett vilseledande intryck. Påståendet riskerar att uppfattas mer långtgående än vad annonsörerna menat, särskilt vad gäller frågan om vilken del av produktionsprocessen som påståendet avser. Ett vagt och ospecifikt påstående som det aktuella ska kunna styrkas i alla till hands närliggande betydelser. Reklamerna innehåller därför ett vilseledande miljöpåstående och strider därmed mot artiklarna 5 och D1 i Internationella Handelskammarens regler för reklam och marknads kommunikation (ICC:s regler).

NYTT SAMARBETE SKA FÅ BORT GRÖNMÅLNING FRÅN HÅLLBARHETSREKLAMEN

Över hälften av de svenska konsumenterna tycker att företagens kommunikation om miljö och klimat är vilseledande. Med ett nytt initiativ ska nu kommunikations- och mediebranschen försöka få bort grönmålningen från hållbarhetsreklamerna.

Bakom initiativet CommToAct Planet ligger Sveriges Annonsörer, Sveriges Kommunikationsbyråer, IAB Sverige och Sveriges Mediebyråer, som ser med växande oro på att allt färre konsumenter anser sig kunna lita på reklam-budskapen om klimat- och hållbarhet.

Det nya initiativet kommer nu att utifrån ICC's miljö koder ta fram guider och utbildningsmaterial för att skapa samstämmighet och hjälpa marknadsförare och kommunikatörer att kommunicera hållbarhet på rätt sätt.

Detta dels med syftet att nyttja kraften i miljöpåståenden för att driva hållbara konsumentbeteenden och motverka den globala uppvärmningen. Dels för att minska utsläppen inom den egna verksamheten och värdekedjan.

– Vi behöver nyttja marknadsföringens och kommunikationens kraft att driva klimatomställningen framåt genom att den lyfter fram hållbara livsstilar och klimatlösningar på ett vetenskapligt underbyggt och transparent sätt. Det innebär också att undvika vilseledande marknadsföring, samt att fasa ut fossila lösningar och att implementera en strategi i linje med 1.5 gradersambitionen, såsom beskrivs i 1.5°C Business Playbook, säger Johan Falk, vd Exponential Roadmap Initiative, som är en av tre samarbetspartners för initiativet.

UTBILDNINGAR PÅ PLATS – ELLER PÅ DISTANS

För närvarande planerar vi att genomföra nedanstående utbildningar på plats, i lämplig lokal, i centrala Göteborg. Utöver vid nedanstående tillfällen kan vi enkelt genomföra utbildningarna även vid andra tidpunkter, som bättre passar er verksamhet, alternativt även på distans.

Kontakta oss gärna!

Grundläggande miljöutbildning – 21 september 2023

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Utbildningen motsvarar kraven i Svensk Miljöbas.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Trovärdig hållbarhetskommunikation

En halvdags workshop för dig som vill använda miljö- och hållbarhetsargument i reklam och annan marknadskommunikation, utan att riskera s.k. grönmålning. Vi går igenom både principer, standarder och lagstiftning; t ex hur reklamombudsmannen och marknadsdomstolen bedömer. Vi redovisar hur trovärdighet byggs upp, liksom fallor och fel, med egna exempel tillsammans med deltagarnas egna erfarenheter.

Vi går självklart också igenom Konsumentverkets senaste kartläggning ”Miljöargument i marknadsföring på den svenska konsumentmarknaden 2021”, liksom den svenska översättningen av ICC:s riktlinjer för ansvarsfull marknadskommunikation om miljö och klimat.

Se Ekocentrums hemsida för närmare detaljer – www.ekocentrum.se

Som mottagare av Ekosofias Nyhetsbrev bedömer vi att du givit ditt samtycke till vår hantering av dina personuppgifter. Detta innebär att du även i fortsättningen kommer att få vårt nyhetsbrev. Om du inte vill ha vårt nyhetsbrev så kan du meddela oss via mail eller telefon.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekософи – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se